

US 125/10 Foreløpig fordeling av statlig finansiering 2011

ePhortesak 2010/3636

Saksansvarlig: Eli Løvaas Kolstø

Møtedag: 25.11.2010

Informasjonsansvarlig: Per Ramvi

Saken gjelder

Saken gjelder forslag til intern fordeling av foreløpig statlig grunnbevilgning tildelt gjennom St. prp. nr 1. Foreløpig statlig bevilgning til UiS for 2011 er på 921,6 mill. Dette er en nominell økning totalt på 58,3 mill. (6,8 %)¹ sammenlignet med forslaget i St.prp. nr 1 for 2010.

Den interne fordelingen av statlige midler gir overordnede rammer for enhetene og vil danne grunnlaget for enhetenes videre budsjettprosess. I forslaget til intern fordeling for 2011 får alle enheter, bortsett fra sentraladministrasjonen, en realvekst i budsjettet i forhold til tildelingen for 2010. Styret vil også ha et handlingsrom til å gjøre viktige strategiske satsninger, og det foreslås satt av midler til fremtidige bygg- og IT-investeringer.

Basistildelingen til enhetene utgjør 68 % av totalbevilgningen, mens resultattdelingen utgjør 27 % og de strategiske satsningene 5 %.

Universitetet i Stavanger er for tiden inne i en omstillingsfase (Bofu). Universitetsdirektøren har tidligere presentert for styret prognoser for den statlige finansieringen innenfor KD's finansieringssystem for perioden fram til 2014, jf styresak US 106/10. Etter universitetsdirektørens vurdering tilsier ikke den økonomiske situasjonen at omstillingsbehovet blir mindre i årene framover. Universitetsdirektøren viser til styresak US 106/10 for nærmere vurdering av de viktigste strategiske utfordringene institusjonen står overfor i 2011 og de påfølgende årene.

Forslag til vedtak

1. Under forutsetning av at Stortinget godkjenner forslaget til finansiering for 2011, godkjenner styret følgende interne finansieringsrammer 2011:

Tabell 1: Hovedfordeling 2011 (tall i 1000 NOK)

Enhet	Foreløpig fordeling 2011
Det humanistiske fakultet	168 491
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	172 115
Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet	155 712
Arkeologisk museum	27 800
Universitetsbiblioteket	28 102
Felles ressurscenter*	267 104
Sentrale stabsenheter*	61 421
Øvrige stabs- og støtteenheter*	17 319
Institusjonelle fellestiltak*	11 886
Studentsamskipnad og studentaktivitet*	5 910
Foreløpig ufordelte midler	5 728
Sum	921 588

* Se egen tabell i saken

¹ Forslaget til budsjettildeling for 2011 gir UiS en nominell budsjettvekst på 7 % og en realvekst på 3,9 % i forhold til *saldert budsjett 2010* jf US 106/10

2. Studentinnbetalingen 2011 fastsettes til kr. 700,-. Dette skal dekke semesteravgift til Samskipnaden, Kopinoravgift og undervisningsmateriell.
3. Styret vedtar langsiktige og kortsiktige strategiske satsninger og videreføringer samt omdisponeringer som foreslått av universitetsdirektøren (vedlegg 2)
4. Styret vedtar tilskudd til studentaktiviteter og studentsamskipnad som foreslått av universitetsdirektøren (vedlegg 2).
5. Styret gir universitetsdirektøren fullmakt til å foreta nødvendige budsjettmessige omdisponeringer som følge av pågående omorganisering av internasjonaliseringsvirksomheten ved UiS.
6. Styret legger til grunn at Bofu-prosessen fortsetter og at omstilling og tilpasning av aktiviteter skjer innenfor statlig finansiering. Styret setter av 2 millioner kroner til nødvendig tiltak i tilknytning til prosessene knyttet til "Balansert omstilling for utvikling" i 2011.
7. Styret forutsetter at fakultetene og museet setter av totalt 6 millioner til videre oppfølging og styrking av satsningene på programområder innen forskning. Det avsettes ytterligere 1 mill i friske midler til programområdene. Styret ber universitetsdirektøren i samarbeid med fakultetene rapportere bruken av disse midlene innen utgangen av 2011.
8. Styret ber universitetsdirektøren arbeide videre med utviklingen av et system for stillingskontroll ved UiS og på kort sikt sikre at lønnskostnadenes andel av totale økonomiske rammer ved institusjonen reduseres i 2011.

Ullandhaug, 18. november 2010

Per Ramvi
universitetsdirektør

Vedlegg:

1. Foreløpig fordeling av statlig finansiering 2011 – vist på grunnenhetsnivå
2. Liste over langsiktige og kortsiktige satsninger og videreføringer, samt liste over interne omdisponeringer 2011

US 125/10: Foreløpig fordeling av statlig finansiering 2011

INNLEDNING

Den statlige tildelingen utgjør den viktigste delen av grunnlaget for institusjonens planlegging av virksomheten i kommende budsjettår. Behandlingen av budsjettfordelingen i styret må derfor betraktes som et av de viktigste økonomiske styringsverktøy ved institusjonen, og det er avgjørende at denne er tilpasset institusjonens økonomiske rammer og utviklingsbehov. Gjennom budsjettfordelingen vil styret som øverste organ utøve sitt ansvar for oppfølging, planlegging og strategisk utvikling av institusjonenes samlede virksomhet. Videre vil den interne fordelingen av statsbevilgningen danne grunnlaget for enhetenes (fakultetene/instituttene, biblioteket, stabsenhetene og Arkeologisk museum) årlige budsjetter og mer langsiktige økonomiske planlegging. I tilknytning til den tertialvise regnskapsrapporteringen samt gjennom den årlige interne styringsdialogen med fagenhetene, blir det foretatt en gjennomgang av oppnådde resultater i forhold til planer og føringer som er lagt til grunn for tildelingen.

Statsbevilgningen utgjør størstedelen av institusjonens totale økonomi. For 2010 utgjør inntektene over statsbevilgningen om lag 82 % av totale budsjetterte inntekter ved institusjonen. Sett sammen med de økonomiske utfordringene som UiS for tiden opplever, så gir finansieringen fra staten fortsatt stramme rammer for institusjonen. Dette framgår også av prognosene for 2010-2014 der det (sann-)synliggjøres at institusjonens "driftsrom" fortsatt er lavt, og kan komme til å reduseres ytterligere i 2013/2014 dersom ikke tiltak settes inn.

Med dette legges forslag til foreløpig fordeling av statlig finansiering 2011 fram for styret. Fordeling for 2011 er utarbeidet på grunnlag av intern budsjettfordelingsmodell ved UiS, og endringer fra faktisk fordeling i 2010 framkommer i vedlegg 1. I foreløpig fordeling er det tatt hensyn til produksjonsresultater, øremerkede tildelinger, økt infrastrukturbehov (husleie i "Måltidets hus" og oppstart av "Studentenes hus") og enkelte kortsiktige og langsiktige strategiske prioriteringer (se vedlegg 2). Innenfor foreløpig ramme gitt fra Kunnskapsdepartementet har det i noen grad vært rom for å kunne ta hensyn til innspill fra enhetene med hensyn til strategiske satsninger utover den skisserte rammen.

Universitetsdirektøren forutsetter at endelig tildeling til UiS etter stortingsbehandlingen og endelig fastsetting av intern fordeling for 2011 ikke vil avvike fra foreliggende forslag i særlig grad, og vil derfor be enhetene starte planlegging og budsjettering for 2011 basert på styrets vedtak.

PROGNOSER FOR STATSBEVILGNINGEN 2010-2014

Universitetsdirektøren presenterte i styresak US 106/10 prognoser for statlig finansiering innenfor KD's finansieringssystem 2010-2014. Denne er gjengitt i tabell 2 nedenfor, og det vises til styresak US 106/10 for en nærmere redegjørelse for hvordan prognosen beregnes og hvilke forutsetninger som ligger til grunn.

Tabell 2: Prognose 2010-2014²

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bevilgning KD (inntektsført)	741 059	833 216	863 328	922 263	965 202	1 010 629	1 055 832
Merinntekter BFV (stipulert)*	14 821	15 987	18 400	19 000	19 700	20 500	21 300
Sum driftsinntekter BFV	755 880	849 203	881 728	941 263	984 902	1 031 129	1 077 132
Endring i prosent	9,6 %	12,3 %	3,8 %	6,8 %	4,6 %	4,7 %	4,5 %
Lønnskostnader og konsulenttjenester	519 792	594 680	615 855	646 763	679 223	713 313	749 116
Endring i prosent	5,4 %	14,4 %	3,6 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %
Husleie, energi og eksternt renhold	141 917	158 671	177 120	182 753	190 713	219 128	223 510
Endring i prosent	4,3 %	11,8 %	11,6 %	3,2 %	4,4 %	14,9 %	2,0 %
Driftskostnader utenom lønn og husleie	94 171	95 852	88 753	111 747	114 965	98 688	104 506
Drift som andel av totalbevilgning	12,5 %	11,3 %	10,1 %	11,9 %	11,7 %	9,6 %	9,7 %
Lønn som andel av totalbevilgning	68,8 %	70,0 %	69,8 %	68,7 %	69,0 %	69,2 %	69,5 %

*I tillegg til bevilgningen fra KD er det tatt med andre statlige inntekter. Disse er lineært framskrevet med ca 4 % årlig fra faktisk nivå i 2009.

² 2008 og 2009 er faktiske regnskapstall. 2010-2014 er prognoser

Her er forventet "resultat" representert med et anslag på hvor stor andel av total bevilgning som er igjen til drift når lønns- og huskostnader er dekket. Denne andelen var i 2005 på drøyt 17 %, og som det framgår av tabell 3 forventes andelen å synke til i overkant av 10 % i 2010 for så å stige noe i 2011 og 2012. Det at driftsandelen dropper til under 10 % fra 2013 skyldes i hovedsak at det er lagt inn forventning om økte huskostnader fra 2013. Universitetsdirektøren vil legge fram egen sak om bygg og husleie i februar møtet. Lønnskostnadenes andel av totalbevilgningen vil under disse forutsetningene ligge stabilt på i underkant av 70 %. Universitetsdirektørens vurdering er at UiS, for å ha tilstrekkelig økonomisk handlingsrom, bør ha en driftsandel på om lag 12 % i 2013. Det betyr at selv om UiS får en relativt god (statlig) inntektsøkning i 2011 (og påfølgende år), er det svært viktig å få til nødvendig omstilling av aktivitetene for å frigjøre midler til videre utvikling og kvalitet.

HOVEDMOMENTER INTERN FORDELING 2011

I det følgende gis en kort redegjørelse for hvordan forslaget til foreløpig fordeling for 2011 har framkommet. Fordelingen for 2011 vist på grunnhennivå ligger som vedlegg 1 til saken, mens kortsiktige og langsiktige strategiske satsninger og engangsbeløp er listet opp i vedlegg 2. I vedlegg 2 gis i år også en samlet oversikt over permanente basisjusteringer (omdisponeringer mellom grunnhennetene) som er gjort i løpet av 2010 som følge av vedtak i styret og interne vedtak i fakultetene.

Basiskomponent inkludert husleie

Basisbevilgningene er ment å utgjøre et stabilt og langsiktig element i enhetenes budsjettildeling. I overgangen til ny budsjettfordelingsmodell ble det etablert et basisutgangspunkt, som er dimensjonert i 2009 og pris og lønnsjustert for 2010. I 2011 legges basis og langsiktige strategiske satsninger (og eventuelle permanente strategiske omdisponeringer) gjort i 2010 sammen og justeres med lønns- og prisvekst. For 2011 har Kunnskapsdepartementet lagt til grunn en generell lønns- og prisvekst på 3,1 % i sektoren. Det er verdt å merke at Statens pensjonskasse legger til grunn en reduksjon i premiesats fra 2010 til 2011 på 1,85 prosentpoeng. Dette utgjør en "lettelse" på den samlede lønnskostnaden ved UiS på 8 - 9 millioner kroner, og vil bidra til en realbedring i budsjettsituasjonen for alle enheter ved UiS i 2011.

Husleien blir i 2011 i sin helhet lagt til Felles ressursenter, jf tabell 6.

Basiskomponenten utgjør i underkant av 68 % av samlet intern budsjettildeling i 2011.

Resultatkomponentene

Den resultatbaserte statlige finansieringen er blant annet ment å stimulere til økt studiekvalitet og gjennomstrømming, til effektiv ressursutnyttelse og omstilling av studietilbud i mer etterspørselsdrevet retning. Det er i budsjettfordelingsmodellen lagt vekt på å nedføre relativt sterke produksjonsinsentiver både knyttet til forskning og undervisning. Det er imidlertid tatt høyde for at produksjonsendringer kan være ganske store fra år til år, og at det for enkeltheter kan være vanskelig å tilpasse seg slike svingninger på kort sikt. Derfor er det lagt opp til å la 4-årige produksjonsgjennomsnitt (og svingningene i disse) ligge til grunn for budsjettfordelingen.

UiS har hatt en betydelig produksjonsvekst fra 2008 til 2009, både på utdannings- og forskningskomponentene i finansieringssystemet. Prognosene fram til 2014 tilsier at UiS fortsatt vil ha produksjonsvekst i årene som kommer, også grunnet den oppbyggingen av utdanningskapasitet som Kunnskapsdepartementet legger opp til. Se også avsnitt om "glatting av produksjonsresultater".

Resultatkomponenten utgjør drøye 27 % av samlet intern budsjettildeling i 2011

Studiepoeng og utveksling

Produksjonskomponenten knyttet til undervisningsdelen av virksomheten omfatter produserte studiepoeng (avlagte eksamener), samt antallet innkommende og utreisende utvekslingsstudenter. Det er produksjonen for 2009 som ligger til grunn for UiS sin bevilgning for 2011. UiS har opplevd relativt sterk vekst i studiepoengproduksjonen i perioden 2005-2009, og produksjonsveksten antas å øke også de nærmeste årene (se vedlegg 3). I 2011 fordeles totalt 225 millioner som resultat av produserte studiepoeng og utvekslingsopphold i 2009. Dette er en nominell økning på 16 millioner fra 2010.

Forskning og vitenskapelig publisering

Resultatkomponenten knyttet til forskningsproduksjon er firedelt og knytter seg til vitenskapelig publisering (publikasjonspoeng), antall doktorgradsdisputaser samt institusjonens tilfang av forskningsfinansiering fra hhv Norges forskningsråd (NFR) og EU.

Omfanget av alle komponentene knyttet til forskningsproduksjon har vært i vekst ved UiS i perioden 2005-2009. "Prisene" som departementet gir for forskningsproduksjonen har imidlertid blitt svekket i samme periode.

I 2011 fordeles totalt om lag 28,2 millioner som følge av forskningsproduksjon i 2009. Dette er en nominell økning på om lag 2,8 millioner i forhold til 2010. Økningen skyldes i hovedsak at antall disputerte doktorgradskandidater og antall poeng knyttet til vitenskapelig publisering har økt betydelig fra 2008 til 2009.

Formidlingskomponent

I forbindelse med innføring av ny budsjettfordelingsmodell i 2010, ba styret om at det fra 2011 også skulle implementeres en egen resultatkomponent knyttet til formidlingsaktiviteten ved institusjonen, jf US 99/09. Det arbeides nå med forslag til hvilke prinsipper og mekanismer som skal ligge til grunn i formidlingskomponenten. I budsjettfordelingen for 2011 avsettes det et beløp tilsvarende 2 mill kroner som fordeles når formidlingskomponenten er vedtatt. Finansieringen sikres ved at 1 mill omdisponeres fra publiseringskomponenten på 13,5 mill og 1 mill i nye midler bevilges som langsiktig strategisk satsning innenfor rammen.

Glatting av produksjonssvingninger i 2010 og 2011

Som følge av at det brukes 4-årige produksjonsgjennomsnitt som grunnlag for tildeling til enhetene, betyr det at UiS i vekstperioder vil sette av noe av produksjonsresultatet som løses ut ved senere års eventuelle produksjonsreduksjoner. Produksjonen i 2009 var høyere enn snittet for siste 4-årsperiode (totalt sett), noe som igjen gir følgende avsetninger til balansen:

Tabell 3: Balanseposter som følge av resultatglatting over tid

Inngående balanse 2010	2 292
Herav overført fra studiepoeng og utveksling til balanse 2011	10 406
Herav overført fra publiseringspoeng til balanse 2011	2 270
Herav overført fra RBO til balanse 2011	3 586
Fordelt i budsjettet 2011	-10 535
Sum avsetninger (IB) produksjonsglatting 2011	8 020

Basert på prognoser for kommende års studenttallsutvikling og utvikling av forskningskomponentene, er det lite sannsynlig at de resultatbaserte tildelingene fra departementet blir vesentlig redusert de neste årene. Universitetsdirektøren har derfor innstilt på at 10,5 millioner av årets avsetning går til fordeling i 2011, i all hovedsak til tidsavgrensede institusjonelle tiltak (se avsnitt om kortsiktige satsninger 2011). I 2010 ble det gjort tilsvarende avsetninger tilsvarende om lag 2,3 mill, jf tabell 3. Dermed er det, innbakt i budsjettforslaget, avsatt totalt om lag 8 millioner kroner for å møte eventuell produksjonsnedgang i framtida.

STRATEGISKE SATSNINGER OG OMDISPONERINGER 2011

I budsjettfordelingsmodellen er de strategiske satsningene splittet i en langsiktig og en kortsiktig del. Videre har en latt de langsiktige strategiske satsninger (både positive og negative beløp) fungere som en dynamisk justering av basisfinansieringen i påfølgende år. Dette tydeliggjør at en langsiktig satsning nødvendigvis binder opp den langsiktige ressursbruken i den tidsperioden satsningen er lagt inn for. Bevilgninger knyttet til nye aktiviteter og tiltak, eventuelt videreføringer av tidligere års aktiviteter og tiltak er listet opp i sin helhet i vedlegg 2. Der oppgis også strategiske omdisponeringer etter forslag fra universitetsdirektøren. Strategiske omdisponeringer foretatt på fakultetene i 2010 er også oppgitt i egen tabell i vedlegg 2.

Det er verdt å merke at de strategiske satsningene både kan være gitt institusjonen i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, eller være gjort som følge av institusjonens egne prioriteringer.

I det følgende trekkes fram noen av de viktigste strategiske satsningene for 2011.

Langsiktige strategiske satsninger og omdisponeringer

Hoveddelen av beløpet under langsiktige strategiske satsninger følger av Kunnskapsdepartementets (KD) tildeling av studieplasser i revidert nasjonalbudsjett i 2009 (med videreføring i 2010 og 2011), samt tildeling av 80 nye studieplasser i statsbudsjettet for 2011. Langsiktige satsninger fra KD utgjør om lag 9,5 mill i 2011.

Utover de langsiktige strategiske bevilgningene fra KD er det lagt inn en økt bevilgning til felles infrastruktur på ca 6 millioner. Dette skal finansiere husleien knyttet til lokalene i "Måltidets Hus", samt byggestart på "Studentenes hus". Videre er det lagt inn 2 millioner til implementering av formidlingskomponent, hvorav 1 million er omdisponert fra resultatkomponenten knyttet til publisering. Nytt for 2011 er at det settes av 1 mill til lokale lønnsjusteringer. Midlene vil bli fordelt ut på enhetene i samsvar faktiske justeringer i 2011.

I 2011 foreslår universitetsdirektøren videre en betydelig omdisponering av sentralt tilbakeholdte midler (knyttet til tidligere års aktivitetsøkninger fra KD). Blant annet foreslås det å disponere 3,16 millioner til å styrke basisfinansieringen ved fakultetene. Dette begrunnes i at finansieringen knyttet til stipendiater gitt av KD (før 2010) anses å være knapp. Den fakultære basisfinansieringen av tildelte stipendiater styrkes med kr 70.000 pr stipendiat ved TN og kr 30.000 pr stipendiat ved SV og HUM. I overføringen til TN er det tatt hensyn til videreføring av engangsbeløp på 0,5 mill som følge av forhøyet sats for nye stipendiater i 2010. Sentrale stabs- og støtteenheter foreslås styrket med hhv 0,5 millioner ved NettOp (basis), og 0,25 millioner ved Personalavdelingen (0,5 stilling som systemkoordinator for kjemikalier).

Det er også lagt inn noen langsiktige budsjettreduksjoner. Blant annet tas sentrale stabsenheter ned med 515 000 kroner som følge av reduksjon av en 0,4 stilling ved Avdeling for økonomi og virksomhetsstyring og reduksjon av 0,5 stilling ved Utdanningsavdelingen. Dette er i tråd med vedtaket i US 06/10 (Bofu). I tillegg er UiS Pluss også i 2011 tatt ned med drøyt 1 million som følge av at UiS i 2011 ikke lenger skal dekke noen andel av lønnskostnadene ved enheten over statsbevilgningen. UiS Pluss får dekket om lag 0,5 mill av sine driftskostnader i 2011.

Kortsiktige strategiske satsninger og videreføringer

Modulen "kortsiktige strategiske satsninger" består i hovedsak av bevilgninger som følge av institusjonens egne prioriteringer. Satsningene framkommer enten som faktiske engangsbeløp som ikke automatisk skal vurderes videreført i senere år, eller som beløp som behovsvurderes fra år til år. I hovedsak omfatter de kortsiktige bevilgningene institusjonelle felleskostnader, men i noen tilfeller er de knyttet til en spesifikk fag- eller administrativ enhet.

Av tiltak som er foreslått lagt inn i 2011 er blant annet en midlertidig stimulering (over 2 år) av prosessen med å få gjennom UiS sine 2 prioriterte søknader om Senter for fremragende forskning (SFF) ved henholdsvis Senter for organelleforskning (CORE) og Senter for risikostyring og samfunnsikkerhet (SEROS). Universitetsdirektøren foreslår å tildele 3 millioner kroner til dette formålet i 2011. I tillegg foreslår universitetsdirektøren å bevilge 3 millioner til finansiering av 20 vikarstipend i 2011/2012. Vikarstipendmidlene er lagt som et engangsbeløp (som videreføres i 2012) i rammen til enhetene. Ytterligere er det avsatt 1 mill som foreløpig ufordelt tilleggsbevilgning til programområder i 2011.

Det er videre foreslått en videreføring av 2 millioner satt av til stimuleringsmidler knyttet til den pågående prosessen med "Balansert omstilling for utvikling".

Universitetsdirektøren foreslår å videreføre satsning innenfor universitetspedagogikk (Uniped) ved Det humanistiske fakultet (1,7 millioner kroner), samt å videreføre satsningen på nettbasert sykepleie på 1,5 millioner (samme som i 2010). I tillegg foreslås det videreført et beløp på 1 million kroner øremerket "kvinneinitierte FoU-prosjekter".

Til dekning av institusjonelle felleskostnader er det lagt inn en videreføring på 1 million kroner til studentrekrutteringstiltak (ingen økning siden 2005), 2,5 millioner til dekning av stillingsannonser (0,5 million høyere enn 2010, men lavere enn i 2009), 1,5 millioner er foreslått gitt som et engangsbeløp til pågående utviklingsprosjekter knyttet til nettbaserte fremmedspråkstudier ved NettOp.

1,8 millioner som i 2010 var avsatt til nødvendige IT-sikkerhetstiltak og en oppgradering av institusjonens webserverkapasitet, er i 2011 foreslått overført til nødvendige generelle IT-investeringer.

Til studentaktiviteter og studentsamskipnad foreslår universitetsdirektøren å bevilge om lag 5,9 millioner kroner i 2011. Hensyntatt overtakelse av stilling som organisasjonssekretær (f.o.m 2010) gir dette en nominell vekst på 5,7 % i forhold til 2010.

Kortsiktige og langsiktige strategiske satsninger for 2011 utgjør i underkant av 5 % av samlet intern budsjettfordeling. For en komplett oversikt over kortsiktige og langsiktige satsninger og bevilgninger vises til vedlegg 2.

NYE MOMENTER I INTERN FORDELING 2011

Stillingskontroll

Et av de overordnede institusjonelle tiltakene styret har vedtatt i "Balansert omstilling for utvikling" er å utarbeide og innføre institusjonelle retningslinjer for stillingskontroll. Hovedessensen i Bofu-saken er at universitetet i årene fra 2004 har hatt en høy aktivitets- og lønnskostnadsvekst. Lønnskostnadene ved de bemannede enhetene³ ved UiS har økt, fra å utgjøre 84 % av totalbudsjettet i 2004 til nærmere 92% av totalbudsjettet i 2009 (jf US 06/10). Ekspansjon i universitetets samlede portefølje av aktiviteter, enten det har vært utvidelse av studietilbudet, økt satsing på forskning og kompetanseheving i faglig stab, økt satsning på forskerutdanning og internasjonalisering med mer, har medført økt behov for arbeidskraft. Når UiS i samme periode har delegert og "myket opp" stillingskontrollregimet har dette medført at antall ansatte finansiert over statsbevilgningen har økt med i overkant av 160 årsverk fra 2004 til 2009.

Årsverksveksten har vært høyere enn det den økonomiske rammen skulle tilsi, og derfor er det fra universitetsstyret lagt opp til en treårig omstillingsprosess som skal gi netto reduksjon i bemanningen på mellom 50 og 55 årsverk i perioden 2009-2012 (jf US 06/10). Samtidig har styret lagt vekt på at omstillingen skal gjøres på en "strategisk ønskelig" måte.

Universitetsdirektøren har i tidligere styresaker (blant annen US 06/10 og US 51/10) varslet konkretiseringer og avklaringer i forhold til planlegging, oppfølging og kontroll av bemanningssituasjonen (og følgelig lønnskostnadene) ved institusjonen. Videre er enhetene i "Rundskriv for plan-, budsjett og rapporteringsprosessen 2010-2012" varslet om at det fra og med 2011 vil bli lagt føringer på hvor stor andel av totalbudsjettet som kan medgå til arbeidskraftkostnader.

I forbindelse med den pågående omstillingsprosessen arbeides det med stillings- og bemanningskontroll på flere plan (nærmere redegjørelse i styresak US 121/10⁴). Det er enda for tidlig i prosessene til at styret kan inviteres til konkrete vedtak, men universitetsdirektøren ser at institusjonen på sikt må vurdere et system for stillingskontroll som inneholder følgende hovedelementer:

1: Retningsgivende kortsiktige og langsiktige årsverksrammer for enhetene.

For å danne et godt utgangspunkt for å sette slike rammer må det først gjennomføres et arbeid med å dimensjonere enheter og aktiviteter (jf styrets vedtak i US 99/09). Universitetsdirektøren har ikke hatt kapasitet til å følge opp styrevedtaket i US 99/09, men tar i første omgang sikte på å gjennomføre dimensjonering av de sentrale stabs- og støttefunksjonene, samtidig med at det i sak US 121/10 legges opp til at alle fakultetene skal utarbeide bemannings- og ressursplaner for sine aktiviteter i 2011. Disse vil danne grunnlag for å kunne vurdere dimensjonering av aktiviteter og fagenheter.

2: Retningsgivende kortsiktige og langsiktige rammer for hvor stor andel av enhetenes budsjett som kan utgjøres av fast og variabel lønn.

I forbindelse med styresak US 06/10 redegjorde universitetsdirektøren for utviklingen i lønnskostnader i perioden 2004-2009, se tabellen under.

³ Inkluderer ikke budsjetter for husleie, investeringer og felles infrastruktur.

⁴ Se avsnitt om "personaloversikt", "innføring av arbeidsplanverktøy", "ressursberegninger på emner/utdanninger" m.m i US 121/10

Tabell over utvikling i andel arbeidskraftkostnader* ved alle enheter, 2004-2009, BFV

Enhet	Andel lønnskost 2004	Andel lønnskostnad 2009	Endring 04-09
Det humanistiske fakultet	92,2 %	99,8 %	7,7 %
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	88,9 %	95,3 %	6,4 %
Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet	93,7 %	106,0 %	12,3 %
<i>SUM Fagenhetene</i>	<i>91,5 %</i>	<i>99,9 %</i>	<i>8,4 %</i>
Felles ressurscenter	57,7 %	66,3 %	8,6 %
Ledelse og stab	76,1 %	79,4 %	3,3 %
Universitetsbiblioteket	60,7 %	65,4 %	4,7 %
SUM UIS	83,7 %	91,5 %	7,8 %

*Arbeidskraftkostnader inkluderer "ordinære lønnskostnader", timehjelp, konsulenttjenester og overtid

Universitetsdirektøren finner det vanskelig på det nåværende tidspunkt å angi konkret hvilke lønnsandelsmål som vil være normativt "riktige" for institusjonen og for det enkelte fakultet på kort sikt, men på lenger sikt impliserer målsetningene i Bofu at lønnsandelen av totalbudsjettet ved UiS, slik det framstilles i tabellen over⁵, bør tilbake til ca 85%. For fakultetene vil det bety en langsiktig lønnsandel på mellom 80 og 90 % av totalbudsjettet, avhengig av hvor stor andel av samlet ressursbruk som er arbeidskraft.

Bofu-prosessen går som kjent over flere år, men universitetsdirektøren forventer at lønnsandelen i 2011 ikke blir høyere enn 85-95 % ved Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet, og ikke høyere enn 85-90 % ved Det samfunnsvitenskapelige og Det humanistiske fakultet.

Universitetsdirektøren vil be enhetene om å redegjøre særskilt for budsjetteringen av lønnskostnader i 2011, og vil videre følge opp at institusjonen samlet reduserer andelen av totalbudsjettet som medgår til lønn, både på kort og lang sikt. Mer konkrete mål for årsverksrammer og lønnsandeler vil kunne utarbeides når dimensjonering er gjennomført og bemanningsplaner utarbeidet på enhetene.

Formidlingskomponent

Ref styrevedtak i 129/09, se tidligere avsnitt.

Omorganisering internasjonalisering

Styret vedtok i sak US 06/10 at omorganisering av internasjonaliseringsevne skulle implementeres. Plan for omorganisering foreligger, og implementeringsprosessen er i gang. Det er imidlertid en del praktiske forhold som må avklares før de budsjettmessige konsekvensene blir klare. Budsjett- og personalansvar skal legges i sin helhet til UA med virkning fra 1. januar 2011. Den budsjettmessige konsekvensen for de enkelte berørte enheter er ikke håndtert i budsjettfordelingssaken i denne omgang. Det forventes at omorganiseringen kun vil medføre enkelte budsjettmessige omdisponeringer internt, og her må en kartlegge faktiske økonomiske konsekvenser før omdisponeringer foretas. De berørte enhetene må ta hensyn til at omdisponeringer vil bli gjort i løpet av 2011.

Dekomponering av Felles ressurscenter

Se ny tabell 6 under avsnitt om Felles ressurscenter nedenfor.

Bruk av balansen i regnskapet

Som et ledd i langsiktig strategisk tenkning og planlegging, er det som et "tilleggselement" til fordelingen av statsbevilgningen for 2011, lagt inn en synliggjøring av planer om investeringer innenfor sentrale områder ved institusjonen. Prognostisert aktivitetsøkning ved UiS tilsier at det vil være et økt behov for infrastruktur, og en ser i denne sammenheng nødvendigheten av å tenke langsiktig i forhold til nødvendige investeringer.

I fordelingen for 2011, foreslås midler tatt fra balansen til øremerking for spesifikke formål. Konkret er dette synliggjort gjennom at det foreslås avsetninger for konkrete, framtidige investeringsforpliktelser/tiltak innenfor bygg med 4,0 mill og IKT med 3,0 mill. Universitetsdirektøren understreker at det fortsatt vil være nødvendig å foreta en løpende vurdering og kartlegging av behovet for framtidige investeringer som ledd i den langsiktige økonomistyringen.

⁵ Her er alle "infrastrukturkostnader" og "institusjonelle felleskostnader" som ikke direkte innbefatter lønnskostnader (f.eks stillingsannonser) trukket ut av beregningene, se for øvrig US 06/10 for nærmere redegjørelse.

Universitetsdirektøren viser også til at UiS går mot et ikke ubetydelig mindreforbruk/overskudd i 2010. Med grunnlag i strategi og handlingsplaner samt konkrete investeringsbehov, vil det bli lagt fram forslag til disponering av den del av overskuddet som ikke er bundet opp mot allerede pådratte forpliktelser. Forslaget vil være en del av styrets behandling av foreløpig årsregnskap 2010 i februarmøtet.

NÆRMERE OM FORDELING TIL FELLESTJENESTER, ADMINISTRASJON OG STØTTE

Noen av beløpene i hovedfordelingen er knyttet til "samleposter" som består av flere elementer. Nedenfor følger noen tabellariske oversikter som dekomponerer disse. Det presenteres her mer detaljerte oversikter over postene "sentrale stabsenheter", "øvrige stab og støtte", Felles ressurscenter, samt "institusjonelle fellestiltak".

Sentrale stabsenheter

Tabell 4: Fordeling sentrale stabsenheter 2011

Sentrale stabsenheter	2010	Endring av basis og endring i produksjon	Andre endringer*	2011	Nominell vekst
Strategi og kommunikasjon	14 395	405	0	14 800	2,8 %
Personal	6 170	174	250	6 593	6,9 %
Økonomi og virksomhet	15 718	442	-210	15 950	1,5 %
Utdanning	10 546	297	-305	10 538	-0,1 %
Felleskostnader - UiS (AØV og PA)	15 188	471	430	16 039	5,9 %
Sum	62 017	1 789	165	63 971	3,2 %

*Endringene er blant annet knyttet til oppretting av 0,5 årsverk som systemkoordinator kjemikalier lagt til PA, reduksjon med hhv 0,4 og 0,5 årsverk ved AØV og UA (Bofu-tiltak). Økning av felleskostnad til stillingsannonser (500') og prosjektstyringsverktøy (200'), endringer i bevilgninger til studenter og studentsamskipnad samt virkningen av omdisponert beløp vedr SiS kafé til Fres, ligger i "Felleskostnader - UiS". Se for øvrig vedlegg 2.

Øvrig stab og støtte

Tabell 5: Fordeling "øvrig stab og støtte" 2011

Stabs - og støtteenheter	2010	Endring av basis og endring i produksjon	Andre endringer*	2011	Nominell vekst
Nærstab	2 054	66		2 120	3,2 %
Rektoratet	4 397	142		4 538	3,2 %
NettOp UiS	3 902	126	2 000	6 028	54,5 %
Forskningssekretariatet	3 979	128		4 108	3,2 %
UiS Pluss	1 509	49	-1 033	525	-65,2 %
Sum	15 841	510	967	17 319	9,3 %

*Endringer 2011 er knyttet til engangstøtte til nettbaserte språkstudier, NettOp (1500'), samt styrking av basis NettOp (500') og nedtak av dekning lønn UiS Pluss (-1033'). Se for øvrig vedlegg 2.

Felles ressurscenter

Tabell 6: Enheter ved Felles ressurscenter 2011

Enheter ved Felles ressurscenter	2010	Endring av basis og endring i produksjon	Andre endringer*	2011	Nominell vekst
Enhet for studentservice	20 685	1 013		21 698	4,9 %
IT-avdeling (enhet)	34 690	1 698		36 388	4,9 %
IT - investeringer og utstyr UiS	0	0	3 904	3 904	
Drift og sikring (Felles)	8 030	393		8 423	4,9 %
Dokumentsenteret	6 844	335		7 179	4,9 %
Fres - stab	3 684	180		3 864	4,9 %
Husleie	143 028	492	1 280	144 800	1,2 %
Energi	19 488	604		20 092	3,1 %
Renhold	22 576	1 105	435	24 116	6,8 %
Sum	259 025	5 820	5 619	270 464	4,4 %

*Andre endringer er knyttet til intern omdisponering på FreS til IT-investeringer (2,1 mill), samt overføring av IT-midler fra institusjonelle fellestiltak (1,8 mill). Husleieendringene knytter seg til husleie i Måltidets hus (overføres fra ekstern finansiering TN til Fres, 5,3 mill) samt omdisponering av basis fra Fres til Arkeologisk museum (-0,5 mill).

Institusjonelle fellestiltak

Under institusjonelle fellestiltak legges midler som skal finansiere tiltak som ikke er knyttet til en bestemt faglig- eller administrativ grunnenhet. Her legges også midler som holdes tilbake for fordeling på et senere tidspunkt, eventuelt til enhet eller kostnadssted som ikke er identifisert på fordelingstidspunktet. Under institusjonelle fellestiltak oppgis også strategiske omdisponeringer av midler etter forslag fra universitetsdirektøren. Det vises for øvrig til tidligere avsnitt Strategiske satsninger og omdisponeringer for nærmere beskrivelse av de ulike satsningsområdene. Detaljer følger av tabell 7 nedenfor:

Tabell 7: Institusjonelle fellestiltak i 2011

Tiltak	2010	endringer 2011*	2011
Universitetsdirektør (basis)	1 215	4 601	5 816
Kortsiktige tiltak og engangsbevilgninger:	6 100	-1 950	4150
Herunder			
Omstillingstiltak (BOFU)	2 000	0	2 000
Miljøtiltak	300	-150	150
IT-sikkerhet og -kapasitet	1 800	-1 800	0
Kvinneinitiert FoU	1 000	0	1 000
Arkeologisk museum (engangsbeløp)	1 000	-1 000	0
Tilleggsbevilgning programområder	0	1 000	1 000
Tilbakeholdte langsiktige midler og omdisponeringer:	4 427	-2 507	1 920
Herunder			
Tilbakeholdte midler nye stipendiater	1 289	-1 289	0
Tilbakeholdte midler nye studieplasser	1 462	-59	1 403
Tilbakeholdte midler lærermaster	1 675	-1 675	0
Ufordelte småforskningsmidler	0	1 573	1 573
Omdisponering Arkeologisk museum	0	-80	-80
Omdisponering NettOp	0	-500	-500
Omdisponering fakultetene	0	-3 160	-3 160
Formidlingskomponent	0	1 000	1 000
Avsetning Studentenes hus	0	700	700
Avsetning lønnsjusteringer 2011	0	984	984
Sum	11 742	144	11 886

*Se vedlegg 2

VIRKSOMHETSKAPITAL

UIS har over en periode operert med en insentivordning knyttet til avslutning av eksterne oppdragsprosjekter. Ved et overskudd i prosjektet har den aktuelle fagenhet blitt tilgodesett med et beløp tilsvarende 110 % av prosjektresultatet. Dette innebærer at fagmiljøene har mottatt tilleggsfinansiering fra statsbevilgningen utover selve prosjektoverskuddet.

Fagmiljøene har ved avslutning av oppdragsprosjekter i 2010 beholdt 100 % av overskuddet uten ytterligere tilføring av midler. Direktøren foreslår at ordningen fra 2010 videreføres i 2011 ved at fagenhetene fortsatt beholder 100 % av overskuddet ved avslutning av oppdragsprosjekter.

VIKARSTIPENDER OG STRATEGISK STYRKING AV PROGRAMOMRÅDER 2011

I tidligere års budsjettfordelinger ble det satt av øremerkede midler i det såkalte strategiske handlingsprogrammet. Det ble blant annet gitt øremerkede tildelinger til finansiering av vikarstipend og styrking av programområder for forskning.

I forslag til foreløpig fordeling for 2010 ble akkumulerte strategiske satsninger fra 2009 lagt inn som en del av basisfinansieringen for enhetene i 2010. I forbindelse med styrebehandlingen (US 125/09) ble imidlertid fordelingen av midler til kompetanseomstillingstiltak og programområder for forskning utsatt. Endelig fordeling av disse midlene ble først foretatt styremøte i februar 2010, og da i tråd med opprinnelig forslag med øremerking av 2,5 mill til kompetanseomstilling innenfor Bofu og 6,0 mill til videreutvikling av

programområdene. Det foreslås for øvrig avsatt ytterligere 1,0 mill til programområdene for 2011, se tabell 7.

I fordelingen for 2011 ligger midler til programområder inne med 6,0 mill som en del av ramme-finansieringen til enhetene. Universitetsdirektøren forutsetter at enhetene disponerer 6,0 millioner av rammen til videre oppfølging og styrking av satsningene på programområder innen forskning.

3,0 mill i vikarstipendmidler for 2011 er lagt inn som en ekstraordinær engangsstøtte i rammen til enhetene.

STUDENTER OG STUDENTSAMSKIPNAD

Universitetsdirektøren foreslår å bevilge følgende beløp knyttet til studentvirksomhet og støtte til Studentsamskipnaden i Stavanger (SiS) i 2011.

Tabell 8: Bevilgning til studentvirksomhet og studentsamskipnad 2011

	Beløp 2011	Endring fra 2010
Student Folken	470 000	50 000
Student StOr inkl fadderordning (210')	1 470 000	-130 000
Rammetilskudd samskipnad	610 000	10 000
SiS kafe - utredningsarbeid	0	-200 000
SiS fristasjon	200 000	200 000
Direkte støtte SIS (husleie)	3 160 000	24 600
Sum studenter og SiS	5 910 000	-45 400

*Bevilgning til StOr er tatt ned grunnet overføring av stilling som organisasjonssekretær

Som det framgår av tabell 8 medfører universitetsdirektørens forslag totalt sett en liten reduksjon i forhold til 2010. Nedgangen skyldes at finansiering av stilling som organisasjonssekretær ble overført fra StOr til UiS fra og med 1. januar 2010. Reelt sett har rent driftstilskudd StOr inkl tilskudd til fadderordning økt med 285.000 fra 2010 til 2011.

Studentinnbetaling

Studentinnbetalingene skal dekke semesteravgiften til Studentsamskipnaden, avgift til Kopinor og undervisningsmaterieil ved UiS. For 2011 foreslår direktøren ingen økning i andelen som går til dekning av Kopinoravgift. Det foreslås heller ingen økning i andel som går til Studentsamskipnaden og andel til dekning av undervisningsmaterieil. Studentinnbetalingen for 2011 vil etter dette holdes på samme nivå som for 2010. Studentinnbetaling for vår- og høstsemesteret 2011 foreslås som følger:

Tabell 9: Studentinnbetaling 2011

	Vår 2011	Høst 2011
Studentsamskipnaden - semesteravgift	360	360
Kopinor	190	190
Undervisningsmaterieil	150	150
Studentinnbetaling 2011	700	700

RESULTATMÅL – RAPPORT OG PLANER

Kunnskapsdepartementets målkrav til universitetssektoren framkommer i form av sektormål og virksomhetsmål i forslaget til statsbudsjett 2011. Departementets målstruktur utgjør det overordnede rammeverket som den enkelte institusjon skal legge til grunn for planleggingen av virksomheten for 2011. Det understrekes fra departementets side at styret som øverste organ har ansvaret for å legge planer for den faglige virksomheten samt følge opp at strategier og den faglige utviklingen ved institusjonen er i samsvar med de mål som departementet fastsetter. I dette ligger også at styret skal vurdere egne virksomhetsmål og styringsparametre tilpasset institusjonens egenart, prioriteringer og særskilte utfordringer. Risikostyring skal være integrert i mål- og resultatstyringen.

UiS har i mål- og planarbeidet for 2011 lagt vekt på å få til en bedre kobling mellom strategi og handling. Dette fokuset har bidratt til omlegging mot en mer enhetlig plan-, budsjett- og rapporteringsprosess ved institusjonen, uttrykt gjennom internt Rundskriv for plan-, budsjett- og rapporteringsprosessen 2010-2012 (PBR-prosessen). Erfaringen er at dette har bidratt til en tettere integrasjon av de ulike elementene i de

samlede virksomhetsstyringsforløpet. Risikovurderinger er implementert i forhold til planleggingen av virksomheten for 2011, og det vektlegges at risikostyring skal integreres i den allerede innarbeidede mål- og resultatstyringen ved UiS.

Det vises for øvrig til styresak US 123/10 Mål, planer og risikovurdering 2011.

Foreløpig rapportering av resultater for 2010 (rapportdelen av Rapport og Planer) vil bli lagt fram for styret til orientering i februarmøtet 2011. Dokumentet Rapport og Planer 2010 – 2011 går som en samlet rapportering til Kunnskapsdepartementet og danner bl.a. grunnlaget for styringsdialogen mellom departementet og UiS våren 2011. Dokumentet som helhet vil bli styrebehandlet i april 2011.

Risikovurdering

Forslag til budsjettfordeling 2011 må kunne betegnes som ekspansivt, noe som ytterligere forsterkes av den reduserte premiesatsen til Statens pensjonskasse. Direktøren vil understreke nødvendigheten av at enhetene i sin videre budsjettprosess avveier aktuelle aktivitetsøkninger mot de føringer og krav som følger av intern Bofu-prosess.

Universitetsdirektøren vil be enhetene om å redegjøre særskilt for budsjetteringen av lønnskostnader i 2011, og vil videre følge opp at institusjonen samlet reduserer andelen av totalbudsjettet som medgår til lønn, både på kort og lang sikt. Som tidligere nevnt, vil mer konkrete mål for årsverksrammer og lønnsandeler kunne utarbeides etter hvert som arbeidet med dimensjonering er gjennomført og bemanningsplaner er utarbeidet på enhetene (ref US 121/10).

Sett i sammenheng med enhetenes budsjettmessige realvekst i forhold til 2010, må det også understrekes at flere av fagenhetene drar mer seg underskudd fra tidligere år som skal dekkes inn.

FORSLAG TIL VEDTAK

1. Under forutsetning av at Stortinget godkjenner forslaget til finansiering for 2011, godkjenner styret følgende interne finansieringsrammer 2011:

Tabell 1: Hovedfordeling 2011 (tall i 1000 NOK)

Enhet	Foreløpig fordeling 2011
Det humanistiske fakultet	168 491
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	172 115
Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet	155 712
Arkeologisk museum	27 800
Universitetsbiblioteket	28 102
Felles ressurscenter*	267 104
Sentrale stabsenheter**	61 421
Øvrige stabs- og støtteenheter*	17 319
Institusjonelle fellestiltak*	11 886
Studentsamskipnad og studentaktivitet*	5 910
Foreløpig ufordelte midler	5 728
Sum	921 588

* Se egen tabell i saken

2. Studentinnbetalingen 2011 fastsettes til kr. 700,-. Dette skal dekke semesteravgift til Samskipnaden, Kopinoravgift og undervisningsmateriell.
3. Styret vedtar langsiktige og kortsiktige strategiske satsninger og videreføringer som foreslått av universitetsdirektøren (vedlegg 2).
4. Styret vedtar tilskudd til studentaktiviteter og studentsamskipnad som foreslått av universitetsdirektøren (vedlegg 2).

5. Styret gir universitetsdirektøren fullmakt til å foreta nødvendige budsjettmessige omdisponeringer som følge av pågående omorganisering av internasjoniseringsvirksomheten ved UiS.
6. Styret legger til grunn at Bofu-prosessen fortsetter og at omstilling og tilpasning av aktiviteter skjer innenfor statlig finansiering. Styret setter av 2 millioner kroner til nødvendig tiltak i tilknytning til prosessene knyttet til "Balansert omstilling for utvikling" i 2011.
7. Styret forutsetter at fakultetene og museet setter av totalt 6 millioner til videre oppfølging og styrking av satsningene på programområder innen forskning. Det avsettes ytterligere 1 mill i friske midler til programområdene. Styret ber universitetsdirektøren i samarbeid med fakultetene rapportere bruken av disse midlene innen utgangen av 2011.
8. Styret ber universitetsdirektøren arbeide videre med utviklingen av et system for stillingskontroll ved UiS og på kort sikt sikre at lønnskostnadenes andel av totale økonomiske rammer ved institusjonen reduseres i 2011.

Ullandhaug, 18. november 2010

Per Ramvi
Universitetsdirektør

Eli Løvaas Kolstø
økonomi- og virksomhetsdirektør

Saksbehandlere: Martin Tjelta, seniorrådgiver
 Ellen H. Netland, controller

Vedlegg:

1. Foreløpig fordeling av statlig finansiering 2011 – vist på grunnenhetsnivå
2. Liste over langsiktige og kortsiktige satsninger og videreføringer, samt liste over interne omdisponeringer 2011